

MUZEJ BUDUĆNOSTI – GRAĐANSKO MUZEJSKO VIJEĆE

VANA GOVIĆ □ Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka

sl.1. Radionica *Sudioničko upravljanje i digitalno doba – Digital engagement, fotodokumentacija PPMHP-a, 2019.*

1 Muzej se obratio udrugama koje su izjašnjavanjem putem upitnika, provedenim neposredno prije prijave projekta, pokazale zanimanje za suradnju, zatim udrugama s kojima je već surađivao ili im se za potrebe prijave projekta ciljano obratio. Nastojali smo okupiti udruge različitog područja djelovanja te različitih kategorija korisnika (ekologija, kreativne industrije; darovita djeca, slijepi i slabovidne osobe, umirovljenici). Različitost partnerskih udruga trebala je odražavati realnost zajednice koja je brojna, multiperspektivna te raznovrsna u potrebama i interesima njezinih pojedinaca.

Preuzeto iz Gović, V. *Usmjeri kulturu: priručnik o Građanskom muzejskom vijeću kao modelu sudioničkog upravljanja u kulturi*, Rijeka: Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, 2020. Dostupno na linku: https://issuu.com/leajurin3/docs/mb_priprucnik_fin_issue

2 Iz Odluke o osnivanju Građanskog muzejskog vijeća koju je ravnateljica Muzeja Nikolina Radić Štivić donijela 31. kolovoza 2020. Dostupno na poveznici: https://ppmhp.hr/dokumenti/gmv/odluka_o_osnivanju_gmv.pdf

3 Stajališta i glasovi dviju kustosica u Vijeću bili su ravnopravni sa stajalištima i glasovima ostalih 13 članova i članica. Kustosice su preuzele ulogu moderatora rasprava te su svoje profesionalno iskustvo stavile u službu što uspješnijeg ostvarenja potreba i interesa udruga-članica odnosno zajednice.

Preuzeto iz Gović, V., *Usmjeri kulturu: priručnik o Građanskom muzejskom vijeću kao modelu sudioničkog upravljanja u kulturi*, Rijeka: Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, 2020. Dostupno na linku: https://issuu.com/leajurin3/docs/mb_priprucnik_fin_issue

Godine 2019. Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka osmislio je i implementirao prvi model sudioničkog upravljanja muzejima. Učinio je to u sklopu provođenja projekta Europskoga socijalnog fonda naziva *Muzej budućnosti – Građansko muzejsko vijeće kao model sudioničkog upravljanja*, i to u trajanju od 24 mjeseca (2019. – 2020.). U suradnji s pet partnerskih udruga – Maticom umirovljenika Rijeka, Udrugom slijepih PGŽ-a, Kreativnim kolektivom *Kombinat*, Udrugom Žmergo i Centrom za poticanje darovitost Rijeka¹ – Muzej je osnovao Građansko muzejsko vijeće (skraćeno GMV) kao svoje savjetodavno i sudioničko tijelo koje se u radu treba voditi ovom misijom: *GMV pridonosi demokratizaciji i otvaranju Muzeja prema zajednici te potiče građane da se, putem organizacija civilnog društva s područja Primorsko-goranske županije, uključe u predlaganje, osmišljavanje i provedbu kulturnih programa Muzeja u skladu s interesima i potrebama zajednice.*²

Udruge-članice GMV-a za trajanja projekta djelovale su istodobno na tri razine: educirale su se i stjecale znanja

o sudioničkom upravljanju, razvijale su vlastiti model sudioničkog upravljanja muzejima te su, realizacijom muzejskih programa, i „testirale” spomenuti model. Održano je 11 edukacija i radionica kojima je, uključivši predstavnike udruga-članica GMV-a, prisustvovalo 250 zaposlenika ustanova u kulturi, jedinica lokalne uprave te organizacija civilnog društva s područja Primorsko-goranske i susjednih županija. Muzej je na taj način okupio krug ljudi informiranih i kapacitiranih za dugoročno provođenje sudioničkih praksi. Upućene u koristi i izazove participacije u kulturi te osnažene postojećim primjerima dobre prakse, udruge-članice GMV-a krenule su u razradu vlastitog modela sudioničkog upravljanja muzejima.³ Samostalno su osmislile okvir djelovanja Vijeća koje će njih, ali i sve buduće udruge-članice, uključivati u upravljanje muzejom kao zajedničkim dobrom, uz podjelu autoriteta, ali i odgovornosti. Tijekom 18 održanih sjednica udruge-članice usuglasile su se o prijedlogu šest dokumenata koje je ravnateljica Muzeja Nikolina Radić Štivić u konačnici i usvojila. To su: Odluka o osnivanju

sl.2. Prvi saziv Građanskoga muzejskog vijeća, snimio Marko Gracin, 2019.

sl.3. Deveta sjednica Građanskoga muzejskog vijeća, fotodokumentacija PPMHP-a, 2019.

sl.4. Bojana Guberac pokraj svojeg prijedloga za Civilnu muzejsku zbirku *Govor mržnje u javnom diskursu*, izložba *Prvih pet predmeta Civilne muzejske zbirke*, fotodokumentacija PPMHP-a, 2020.

Građanskog muzejskog vijeća, Strateške smjernice rada i Komunikacijska strategija GMV-a 2019. – 2022., Poslovnik o radu, Pravilnik o kriterijima za odabir članova GMV-a te Odluka o formiranju Civilne muzejske zbirke.⁴

Prvu godišnjicu svojega djelovanja udruge-članice GMV-a obilježile su postavljanjem izložbe *Nevidljive granice*, kojom su pokušale u javnosti osvijestiti potrebe svojih korisnika. Provedbom tih prvih muzejskih programa, članice se počinju „koristiti“ infrastrukturom GMV-a koju su prethodno samostalno postavile. Formirale su potom

Civilnu muzejsku zbirku kao novu zbirku u fondusu Muzeja te prvu u Hrvatskoj koju kuriraju isključivo građani. Raspisom javnog poziva *Kako želimo da nas pamte?* pozvali su građane na predlaganje i odabir predmeta za Civilnu zbirku putem posebne, za tu namjenu osmišljene digitalne platforme Muzeja.⁵ U pozivu je istaknuto kako se za Zbirku prikupljaju predmeti materijalne i nematerijalne prirode koji najbolje karakteriziraju vrijeme i prostor u kojemu živimo, koji utjelovljuju specifično iskustvo, sjećanje ili doživljaj naše svakodnevice te mogu biti korisni budućim generacijama u razumijevanju današnjeg života.⁶ Građani su se odazvali te odabrali prvih pet akvizicija Civilne muzejske zbirke.⁷ U travnju iduće, 2021. godine GMV je raspisao drugi javni poziv za predlaganje predmeta te pozvao građane da s Muzejom podijele

4 Dostupno na poveznici: <https://ppmhp.hr/gradansko-muzejsko-vijecce/>

5 Digitalna je platforma osmišljena i implementirana sukladno Komunikacijskoj strategiji Građanskoga muzejskog vijeća 2019. – 2022., a dostupna je na poveznici: <https://muzejbuducnosti.eu/>

6 Iz javnog poziva građanima za predlaganje predmeta za Civilnu muzejsku zbirku objavljenoga u listopadu 2019. Poziv je dostupan na linku: <http://ppmhp.hr/kako-zelimo-da-nas-pamte/>

7 Građani su predložili 11 predmeta čiji su odabir podržali sa 166 glasova. Odabrano je pet prijedloga s najviše glasova te je javnosti na izložbi predstavljeno *Prvih pet predmeta Civilne muzejske zbirke*. Izložba je trajala od 4. rujna do 5. listopada 2020. Predloženi i odabrani predmeti prvoga javnog poziva dostupni su na poveznici: <https://muzejbuducnosti.eu/arhiva/predmeti/2019>

Recept za Rigojanči

U Hrvatskoj se jede samo u Rijeci. I sve je manji broj slastičarni u kojima se može iskusiti. Recept: Za biskvit umutti žumanjke sa šećerom, brašno i vodu, fino ribanu tamnu čokoladu i snijeg od bjelanjaka, sve pomiješati i deset minuta peći. Kremu od šlaga i grubo ribane tamne čokolade staviti između biskvita poprskanog rumom i premazanog marmeladom. Na vrh čokoladna glazura.

BROJ GLASOVA: 24

Govor mržnje u javnom diskursu

Kao društvo smo suočeni sa sve većom pojavom govora mržnje u medijima i na društvenim mrežama. Odgovornost novinara je da takvu pojavnost osudi i da se protiv nje bori. Redakcija Kanala Ri prijavljenim radom želi pokazati jasan stav o navedenoj temi te izraziti zabrinutost što niti naš slobodarski grad različitost nažalost nije lišen sramotnog diskursa.

BROJ GLASOVA: 26

sl.5.-9. Prvih pet akvizicija Civilne muzejske zbirke: 1. Govor mržnje u javnom diskursu, 2. Malinac nonića Roma, 3. Lastik, 4. Recept za Rigojanči, 5. Prostorni orijentiri u govoru Riječana

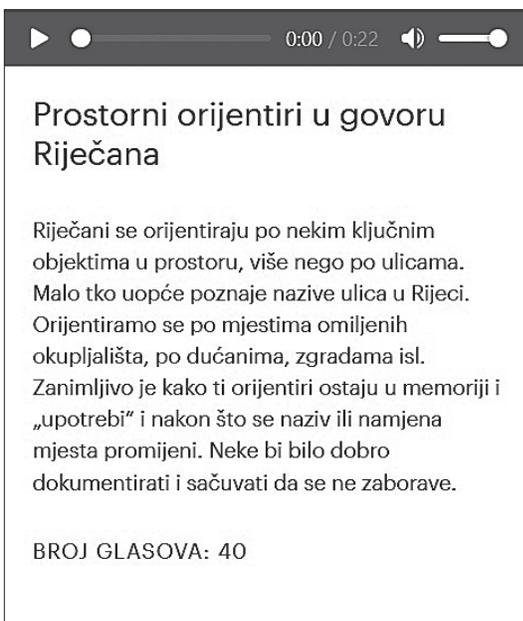
sl.10. Detalj procesa kojim su građani predlagali i odabirali predmete za Civilnu muzejsku zbirku. *Print screen* digitalne platforme PPMHP-a s prikazom drugoga javnog poziva od 6. travnja do 30. rujna 2021.

Malinac nonića Roma

Nono Rome bil je z Gornje vežice i nakon Drugoga svjetskoga rata, od nekakovega metka stori je malinac za kafe.

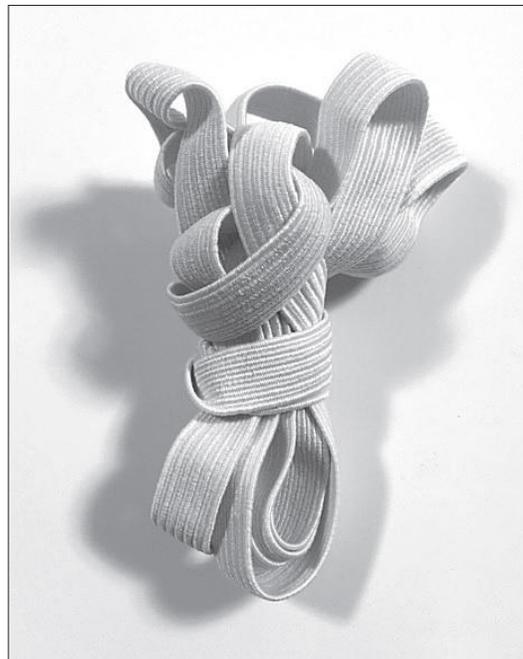
BROJ GLASOVA: 13

Prostorni orijentiri u govoru Riječana

Riječani se orijentiraju po nekim ključnim objektima u prostoru, više nego po ulicama. Malo tko uopće poznaje nazive ulica u Rijeci. Orijentiramo se po mjestima omiljenih okupljališta, po dućanima, zgradama isl. Zanimljivo je kako ti orijentiri ostaju u memoriji i „upotrebi” i nakon što se naziv ili namjena mjesta promijeni. Neke bi bilo dobro dokumentirati i sačuvati da se ne zaborave.

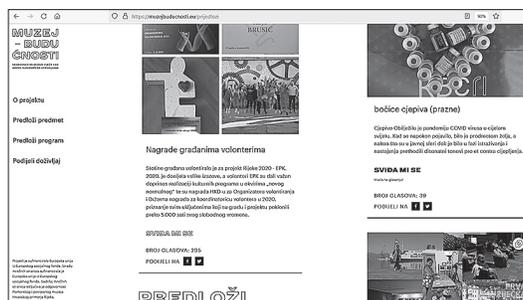
BROJ GLASOVA: 40

Lastik

Lastik ili Gumi-gumi. Igrao se na više načina - prštići, olimpijada, balerina rokoko... Igralo se kad god i gdje god. Nalazio se u svakom džepu ili torbi. Neizostavan dio djetinjstva.

BROJ GLASOVA: 13

svoje specifično iskustvo ili predmet koji na bilo koji način tematizira pandemiju COVID-a i „novog normalnog”.⁸

Iako je projekt *Muzej budućnosti* završio 2020., Građansko muzejsko vijeće nastavlja svoju djelatnost, sad već u drugom sazivu. Naime, posljednja aktivnost prvih udruga-članica bila je svojevrсна „predaja štafete”. Dana 3. rujna 2020. raspisan je javni poziv za predlaganje novih organizacija civilnog društva u članstvo Građanskoga muzejskoga vijeća.⁹ Među sedam pristiglih prijava udruge-članice odabrale su svoje nasljednike za idući mandat u trajanju od tri godine¹⁰: Udrugu gluhih i nagluhih Primorsko-goranske županije, Udrugu u kulturi *Stol Kraljevica*, Udrugu za pomoć ovisnicima *Vida Rijeka*,

sl.11. Izložba *Prvih pet predmeta Civilne muzejske zbirke*

Udrugu Specijalne policije iz Domovinskog rata *Ajkula* te Kreativni kolektiv *Kombinat* kao reizabranu članicu. Navodimo molbu kojom se Udruga za pomoć ovisnicima *Vida* obratila Vijeću u svojoj prijavi za članstvo: Želimo muzej koji bi posjetili i naši korisnici te koji bi ih objeručke prihvatio. Za nas, to je važan dio demokratizacije – ulazak u jednu stamenu strukturu poput muzeja, koja je upravo suprotna vrlo krhkim, senzibilnim i socijalno isključenim ljudima s kojima radimo.¹¹

Građansko muzejsko vijeće Pomorskoga i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka nastavlja svoj rad na prilagodbi Muzeja potrebama zajednice i svih njezinih građana. Njihove nas molbe obvezuju na taj rad.

Primljeno: 6. kolovoza 2021.

MUSEUM OF THE FUTURE – CIVIC MUSEUM COUNCIL

The Maritime and Historical Museum of the Hrvatsko primorje Region in Rijeka has for the third year running adjusted its work to various social groups, to their needs and interests. It has been doing this through the Citizens Museum Council, a participatory body in the museum composed of organisations of civil societies from the area of Primorje and Gorski Kotar County.

The article provides a brief review of the implementation of the participatory management of the museum. At the same time reference is made to the first results of the work of the Citizens Museum Council that are visible in the educational, programme and collecting activity of the museum.

8 Cjeloviti tekst drugoga javnog poziva za predlaganje predmeta *Kako želimo da nas pamte?* dostupan je na poveznici: <https://ppmhp.hr/civilna-muzejska-zbirka/>

9 Javni poziv za predlaganje organizacija civilnog društva u članstvo Građanskoga muzejskog vijeća dostupan je na poveznici:

<https://ppmhp.hr/javni-poziv-2/>

10 Odabir novih članica obavljen je sukladno Pravilniku o kriterijima za odabir članova GMV-a.

11 Iz motivacijskog pisma koje je Udruga *Vida* priložila prijavi na javni poziv za predlaganje organizacija civilnog društva u članstvo Građanskoga muzejskog vijeća.